

СТРАХУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ

Після 24 лютого 2022 року іноземні та українські інвестори зіштовхнулися з безпрецедентними викликами, пов'язаними з воєнними, політичними та операційними ризиками. Разом із тим Україна не лише зберегла базові правові гарантії захисту іноземних інвестицій, а й у співпраці з міжнародними партнерами та фінансовими інституціями створила багаторівневу систему страхування воєнних і політичних ризиків.

Ключову роль у цій системі відіграють структури Групи Світового банку, зокрема MIGA та IFC, а також U.S. International Development Finance Corporation (DFC). Поряд із ними працюють експортно-кредитні агентства країн-партнерів України (KUKE, EGAP, SACE), національні та гібридні програми страхування (зокрема ЕКА України, URGF, UIF), а також інструменти приватного страхового ринку й інноваційні страхові рішення (McGill у співпраці з Lloyd's Lab, WTW у співпраці з VUSO).

Програми та механізми страхування інвестицій в Україні

- MIGA (Multilateral Investment Guarantee Agency)
- DFC (U.S. International Development Finance Corporation)
- IFC + механізм MRPA у рамках ERA
- ЕКА (Експортні кредитні агентства)
- URGF (Програма страхування воєнних ризиків)
- McGill and Partners and Lloyd's Lab Insurtech FortuneGuard
- UIF (Unity Insurance Facility)
- WTW + VUSO

Законодавче регулювання страхування інвестицій в Україні

MIGA – базовий міжнародний інструмент страхування, в тому числі від політичних та воєнних ризиків для іноземних інвесторів. Він надає довгострокові гарантії, знижує інвестиційні ризики та підвищує банківську привабливість проєктів у країнах із підвищеним ризиком. Крім того, MIGA сприяє мобілізації приватного капіталу, виступає посередником між інвесторами та урядами приймаючих країн, а також підтримує реалізацію сталих проєктів у стратегічно важливих секторах економіки.

Коло потенційних інвесторів:

- Іноземні стратегічні та портфельні інвестори;
- Міжнародні корпорації;
- Банки та фінансові установи;
- Інвестиційні фонди;
- Проєктні компанії (SPV) з іноземною участю.

MIGA працює виключно з іноземними інвесторами; українські компанії можуть бути бенефіціарами лише за наявності іноземного капіталу.

Ключові умови участі:

- Інвестиції здійснюються іноземним інвестором в Україні;
- Проєкт відповідає вимогам MIGA щодо ESG, антикорупції та економічної життєздатності;
- За формою – прями інвестиції (equity), акціонерні позики, довгострокове боргове фінансування;
- Типовий строк покриття – до 15 років.

Покриття ризиків:

- Воєнні дії та політичне насильство;
- Експропріація;
- Обмеження конвертації та трансферу валют;
- Порушення державних контрактів;
- Неможливість виконання фінансових зобов'язань через політичні рішення.

[Звернутися](#)

DFC – це урядова фінансова установа США, що надає страхування від політичних і воєнних ризиків, боргове фінансування, перестраховування приватних інвестицій у країнах із підвищеним ризиком, включно з Україною. Це ключовий інструмент підтримки інвестицій США та партнерських країн у стратегічних секторах економіки.

Коло потенційних інвесторів:

- Американські та іноземні приватні інвестори;
- Українські компанії (за умови відповідності вимогам);
- Міжнародні корпорації;
- Банки та фінансові установи;
- Проєктні компанії (SPV).

DFC працює з американськими та іноземними інвесторами; українські компанії можуть напряду залучати фінансування або бути бенефіціарами.

Ключові умови участі:

- Проєкт має реалізовуватися в Україні;
- Відповідність стандартам DFC щодо ESG, антикорупції та економічної життєздатності;
- Проєкт повинен позитивно впливати на економіку та зайнятість.

Покриття ризиків:

- Неконвертованість валюти та обмеження трансферу коштів;
- Експропріація або конфіскація активів;
- Порушення контрактних зобов'язань державними структурами;
- Воєнні дії та політичне насильство (включно з війною, революцією, тероризмом, саботажем);
- Втрата доходів через тимчасову зупинку проєкту або пошкодження критичної інфраструктури;
- Витрати на евакуацію персоналу.

[Звернутися](#)

IFC + МЕХАНІЗМ MRPA У РАМКАХ ERA

IFC – член Групи Світового банку, надає фінансування та страхування інвестицій у країнах із підвищеним ризиком. Механізм **MRPA** (Master Risk Participation Agreement) в рамках **ERA** (Economic Resilience Action) дозволяє розподіляти ризики між **IFC** та іншими міжнародними фінансовими установами, підвищуючи привабливість великих інфраструктурних та стратегічних проєктів для іноземних інвесторів.

Коло потенційних інвесторів:

- Іноземні стратегічні та портфельні інвестори;
- Міжнародні корпорації;
- Банки та фінансові установи;
- Інвестиційні фонди;
- Проєктні компанії (SPV) з іноземною участю.

IFC працює переважно з іноземними інвесторами; українські компанії можуть бути бенефіціарами за наявності іноземного капіталу.

Ключові умови участі:

- Проєкт реалізується на території України;
- Відповідність стандартам ESG, антикорупційним вимогам та економічній життєздатності;
- Проєкт повинен мати стійкий економічний вплив та сприяти розвитку приватного сектору.

Покриття ризиків:

- Політичні ризики: експропріація, конфіскація активів, порушення контрактів державою;
- Воєнні дії та політичне насильство (включно з війною, революцією, повстанням, тероризмом, саботажем);
- Обмеження конвертації та трансферу валюти;
- Втрата доходів унаслідок політичних чи військових подій;
- Захист активів та грошових потоків інвестора.

[Звернутися](#)

ЕСА (ЕКСПОРТНІ КРЕДИТНІ АГЕНТСТВА)

Експортні кредитні агентства – це національні державні агентства підтримки експорту та інвестицій, створені урядами для сприяння зовнішній торгівлі та інвестиціям шляхом надання кредитів, гарантій та страхових продуктів. ЕСА зменшують ризики міжнародних операцій, що не покриваються приватним ринком.

Коло потенційних інвесторів:

- Резиденти країн агентства (компанії, що експортують або інвестують за кордоном);
- Міжнародні компанії з резидентним капіталом тієї ж країни;
- Банки та фінансові установи;
- Українські компанії через національний ЕКА.

Ключові умови участі:

- Резидентство компанії у країні конкретного ЕКА;
- Відповідність політиці та правилам агентства;
- Для українського ЕКА: діяльність або інвестиції в Україні з дотриманням законодавства.

Покриття ризиків:

- Комерційні ризики (неплатежі за контрактами, банкрутство покупця);
- Політичні ризики (обмеження експорту, трансферу валюти, конфіскація, війна, революція);
- Страхування інвестицій або кредитів від політичних і воєнних ризиків;
- Гарантії та кредити для підтримки експортних угод та міжнародної торгівлі.

Звертайтесь через офіційний сайт конкретного ЕКА ([KUKE](#), [EGAP](#), [SACE](#) тощо).

ЕКА в Україні – це головний національний інструмент державної підтримки для страхування зовнішньоекономічних контрактів, кредитів та інвестицій, включно з покриттям політичних і воєнних ризиків.

Коло потенційних інвесторів:

- Українські експортери товарів, робіт та послуг;
- Іноземні стратегічні та портфельні інвестори;
- Банки та фінансові установи (видають експортні та інвестиційні кредити);
- Інвестиційні фонди;
- Компанії, що реалізують зовнішньоекономічні договори;
- Проєктні компанії (SPV) із іноземною участю.

Ключові умови участі:

- Для страхування зовнішньоекономічних договорів – договір повинен бути пов'язаний із поставкою товарів/послуг і може включати ризики неплатежів;
- Інвестиції мають бути спрямовані на створення або розвиток об'єктів, важливих для економіки/експорту.
- Страхові продукти можуть покривати до 85 % вартості зовнішньоекономічних операцій.

Покриття ризиків:

- Невиконання зовнішньоекономічних договорів (контрактів) через неплатежі іноземних контрагентів;
- Банківські гарантії/контргарантії: страхування виконання зобов'язань;
- Страхування інвестиційних кредитів, прямих інвестицій та дивідендів: покриття втрат інвестора, пов'язаних з воєнними і політичними ризиками (втрата інвестицій / неможливість отримання дивідендів);
- Воєнні та політичні ризики.

[Звернутися](#)

URGF (ПРОГРАМА СТРАХУВАННЯ ВОЄННИХ РИЗИКІВ)

AON

European Bank
for Reconstruction and Development

В рамках співпраці [Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України](#), [НБУ](#), [ЄБРР](#) та глобального страхового брокера [AON](#) сформовано Програму страхування воєнних ризиків **URGF** на суму €110 млн. Ця ініціатива має на меті надати механізми страхування потенційним інвесторам та працює через міжнародні (**MS Amlin**) та українські (**INGO, Colonnade та UNIQA**) страхові компанії, покриваючи ризики, пов'язані з війною в Україні.

Коло потенційних інвесторів:

- Українські страхові компанії;
- Міжнародні перестрахові компанії;
- Українські та міжнародні компанії з активами в Україні;
- Банки та фінансові установи (опосередковано через застраховані активи).

Покриття ризиків:

- Воєнні дії та бойові пошкодження;
- Прямі збитки та фізичне пошкодження майна;
- Руйнування або пошкодження активів унаслідок війни;
- Інші визначені воєнні ризики застраховані українськими страховиками.

Ключові умови участі:

- Гарантія ЄБРР для перестраховування воєнних ризиків;
- Перестраховування зобов'язань українських страховиків;
- Покриття конкретних воєнних ризиків (risk-specific coverage);
- Залучення міжнародних перестраховиків (**MS Amlin**).

Покривається вся територія України (з урахуванням умов страхування), промислові об'єкти, комерційна нерухомість, логістика, склади, виробничі потужності, інфраструктурні об'єкти приватного сектору

Звертатися через [INGO](#),
[Colonnade](#), [UNIQA](#)

MCGILL AND PARTNERS AND LLOYD'S LAB INSURTECH FORTUNEGUARD

FortuneGuard

McGill and Partners, незалежний міжнародний страховий та перестраховальний брокер, спільно з **FortuneGuard** (insurtech компанією, що розвивалася в межах **Lloyd's Lab**) та українською страховою компанією **ARX** розробили і запустили первинний у своєму роді механізм страхування та перестраховування воєнних ризиків для комерційної нерухомості та інвестицій в Україні.

Коло потенційних інвесторів:

- Українські та іноземні компанії з активами в Україні;
- Інвестори у комерційну нерухомість;
- Девелопери нових будівельних проєктів;
- Інвестиційні фонди;
- Проєктні компанії (SPV);
- Банки та фінансові установи (опосередковано через застраховані активи).

Ключові умови участі:

- Активи мають розташовуватися понад 100 км від лінії фронту;
- Надання детальної інформації про активи (вартість, локація, призначення);
- Індивідуальна оцінка ризику з використанням аналітики FortuneGuard;
- Дотримання вимог місцевого законодавства.

Покриття ризиків:

- Воєнні ризики та бойові пошкодження;
- Фізичне пошкодження або знищення активів;
- Політичне насильство та переривання діяльності (BI) опціонально;
- Ліміти покриття: до 50 млн USD.

**Звертатися тут, через брокера
McGill and Partners або
безпосередньо через ARX.**

Unity Insurance Facility (UIF) – міжнародна платформа страхування воєнних ризиків для України, створена Урядом України, **Marsh McLennan** та **Lloyd's of London**, та спрямована на відновлення та масштабування ринку страхування воєнних ризиків. Механізм підтримує приватний сектор, зокрема компанії, що здійснюють або планують інвестиції та операційну діяльність в Україні.

Коло потенційних інвесторів:

- Українські приватні компанії;
- Міжнародні компанії з активами або операціями в Україні;
- Інвестори у комерційну нерухомість та інфраструктуру;
- Девелопери нових проєктів;
- Інвестиційні фонди;
- Банки та фінансові установи (опосередковано через застраховані активи).

Покриття ризиків:

- Воєнні ризики та наслідки бойових дій;
- Фізичне пошкодження або знищення майна;
- Політичне насильство;
- Переривання діяльності (BI) – залежно від структури полісу;
- Інші визначені війною ризики.

Ключові умови участі:

- Активи та проєкти мають розташовуватися на території України;
- Участь здійснюється через страховиків та міжнародних брокерів – учасників UIF;
- Індивідуальна оцінка ризиків проєктів;
- Дотримання вимог страхового та регуляторного законодавства; санкційної та антикорупційної відповідності; базових екологічних та соціальних стандартів;
- Покриття надається за наявності перестрахових лімітів у межах UIF.

Звертатися через UIF
(AON, UIB).

Доступ до фонду відшкодування здійснюється також через акредитив в українських банках і DZ Bank.

Міжнародний страховий брокер **WTW** спільно з українською страховою компанією **VUSO** пропонує страхові рішення для покриття воєнних ризиків в Україні з можливістю перестраховання на міжнародному ринку. Інструмент спрямований на страхування активів і операцій приватного сектору з урахуванням індивідуальних ризиків та потреб бізнесу.

Коло потенційних інвесторів:

- Українські приватні компанії;
- Міжнародні компанії з активами або діяльністю в Україні;
- Інвестори у комерційну нерухомість;
- Девелопери нових проєктів;
- Інвестиційні фонди;
- Банки та фінансові установи (через застраховані активи).

Ключові умови участі:

- Активи та проєкти мають бути розташовані в Україні;
- Участь здійснюється через українського страховика VUSO;
- Індивідуальна оцінка ризиків за участі WTW;
- Можливість залучення міжнародних перестрахових потужностей;
- Дотримання українського страхового законодавства та вимог санкційної та антикорупційної відповідності.

Покриття ризиків:

- Воєнні ризики та наслідки бойових дій;
- Фізичне пошкодження або знищення майна;
- Політичне насильство;
- Переривання діяльності (BI) – за умови включення до полісу.

Обсяг та ліміти покриття визначаються індивідуально залежно від активу та структури перестраховання.

Звертатися до [VUSO](#) або через міжнародного брокера [WTW](#).

ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ

Система правового регулювання страхування інвестицій в Україні має комплексний характер і формується на перетині загального страхового законодавства, спеціальних норм щодо державної підтримки інвестицій та експортної діяльності, а також підзаконних актів. В останні роки ця система зазнала трансформації з метою відновлення інвестиційної активності в умовах збройної агресії проти України та інтеграції з міжнародними інструментами захисту інвесторів.

[Закон України від 18.11.2021 № 1909-IX «Про страхування»](#) визначає загальні принципи здійснення страхової діяльності, вимоги до страховиків, порядок ліцензування, платоспроможності, управління ризиками та захисту прав страхувальників

[Закон України від 20.12.2016 № 1792-VIII «Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності»](#) разом зі змінами, які були внесені [Законом України від 22.11.2023 № 3497-IX](#) на законодавчому рівні закріплює можливість страхування та перестраховування інвестицій від воєнних і політичних ризиків. Закон України від 22.11.2023 № 3497-IX фактично сформував спеціальний правовий режим страхування інвестицій в умовах війни, розширив повноваження Експортно-кредитного агентства України (ЕКА) та визначив воєнні ризики як окрему категорію, тим самим став точкою входу для залучення міжнародних інструментів страхового захисту.

[Закон України від 14.12.2021 № 1953-IX «Про фінансові послуги та фінансові компанії»](#) визначає загальні правила функціонування ринку фінансових послуг, наглядові повноваження регулятора та вимоги до учасників ринку. Цей закон забезпечує інституційну стабільність фінансового сектору, що є необхідною умовою для розвитку довгострокових інвестиційних і страхових інструментів

Практична реалізація законодавчих норм здійснюється через підзаконні акти Кабінету Міністрів України. Важливу роль у цьому контексті відіграють постанови КМУ ([Постанова Кабінету Міністрів України від 28.11.2025 № 1541](#), [Постанова Кабінету Міністрів України від 28.01.2026 № 96](#)).

ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ

Національна система страхування інвестицій в Україні розвивається у тісному зв'язку з міжнародними програмами та інституціями. Запровадження спеціального законодавства щодо страхування інвестицій від воєнних ризиків дозволило:

- узгодити українські правові механізми з міжнародними стандартами політичного та воєнного страхування;
- створити можливості для співстрахування та перестрахування з міжнародними партнерами;
- підвищити довіру іноземних інвесторів шляхом поєднання державних гарантій України з міжнародними інструментами захисту інвестицій.

Такий підхід дозволяє поступово інтегрувати український ринок страхування інвестицій у глобальну систему захисту інвесторів та створює правові передумови для відновлення й довгострокового економічного розвитку України.